

Практична робота № 2

Тема. Асимптотична складність алгоритмів. Інші нотації Мета: набути практичних навичок у розв'язанні задач на оцінку асимптотичної складності алгоритмів у Ω , Θ , o , θ , ω -нотаціях.

Постановка завдання. Виконати індивідуальне завдання. Завдання полягає у розв'язанні двох задач, які потрібно вибрати зі списку, наведеного нижче. Правило вибору номерів наступний: n , $n + 5$, де n – номер студента в списку групи. У разі, якщо було досягнуто кінця списку задач, потрібно циклічно повернутися на його початок.

Завдання.

№14

Щоб показати, що $f(n)=O(g(n))$ для функцій $f(n)=n^4-2n^3+3n+7$ та $g(n)=n^4$, використаємо метод меж (також відомий як критерій Ліміта).

- Обчислимо границю:
- $\lim_{n \rightarrow \infty} f(n)/g(n) = \lim_{n \rightarrow \infty} (n^4 - 2n^3 + 3n + 7)/(n^4)$
- Спростуємо вираз:
- $\lim_{n \rightarrow \infty} (n^4 - 2n^3 + 3n + 7)/n^4 = \lim_{n \rightarrow \infty} ((n^4/n^4) - (2n^3/n^4) + (3n/n^4) + (7/n^4))$
- Розділимо на окремі дроби:
 $\lim_{n \rightarrow \infty} (1 - (2n^3/n^4) + (3n/n^4) + (7/n^4)) = \lim_{n \rightarrow \infty} (1 - (2/n) + (3/n^3) + (7/n^4))$

Таким чином:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (1 - (2/n) + (3/n^3) + (7/n^4)) = 1 - 0 + 0 + 0 = 1$$

Тепер знаходимо границю кожного доданка окремо:

- Границя 1 залишається 1 , так як це константа.
- Границя $2/n$ прямує до 0 при $n \rightarrow \infty$.
- Границя $3/n^3$ прямує до 0 при $n \rightarrow \infty$.
- Границя $7/n^4$ прямує до 0 при $n \rightarrow \infty$.

Оскільки границя є скінченним числом (1), ми можемо зробити висновок, що:

$$f(n)=O(g(n))$$

Таким чином, ми показали, що $f(n)=O(g(n))$ за допомогою методу меж.

Завдання №4

Щоб довести, що $f(n)=\Omega(g(n))$ для функцій $f(n)=2n^3+7n^2-4$ та $g(n)=n^3$, ми використовуємо визначення нотації Ω . За визначенням, $f(n)=\Omega(g(n))$ означає, що існують такі константи $c>0$ і n_0 , що для всіх $n \geq n_0$ виконується:

$$f(n) \geq c \cdot g(n)$$

Формально, ми повинні знайти такі константи c та n_0 , щоб нерівність була виконана. Для цього спростимо вирази функцій і знайдемо підходящі константи.

$$f(n)=2n^3+7n^2-4$$

$$g(n)=n^3$$

$$2n^3+7n^2-4 \geq c \cdot n^3$$

$$2n^3+7n^2-4 \geq n^3$$

$$2n^3-n^3+7n^2-4 \geq 0$$

$$n^3+7n^2-4 \geq 0$$

$$1^3+7 \cdot 1^2-4=1+7-4=4 \geq 0$$

Таким чином, ми довели, що $f(n)=\Omega(g(n))$:

$$f(n)=2n^3+7n^2-4 \geq 1 \cdot n^3$$

Це підтверджує, що $f(n)=\Omega(n^3)$.

Контрольні питання :

1. Що таке асимптотична складність алгоритму?

Асимптотична складність алгоритму – це міра ефективності алгоритму, яка показує, як змінюється час виконання або обсяг використаної пам'яті алгоритму в залежності від розміру вхідних даних, коли цей розмір прямує до нескінченності. Вона допомагає порівнювати алгоритми незалежно від апаратних засобів чи реалізаційних деталей.

2. Які інші нотації, крім O-нотації, використовуються для вираження асимптотичної складності?

Крім O-нотації (Big O), використовуються ще такі нотації:

- **Θ-нотація (Theta):** Описує точну асимптотичну поведінку алгоритму, тобто як нижню, так і верхню межу.
- **Ω-нотація (Omega):** Описує нижню межу асимптотичної складності.
- **o-нотація (маленька o):** Описує верхню межу, яка не є точним верхнім обмеженням.
- **ω-нотація (маленька omega):** Описує нижню межу, яка не є точним нижнім обмеженням.

3. Як визначити асимптотичну складність алгоритму за допомогою символів Θ і Ω?

Визначення складності за допомогою Θ-нотації:

Функція $f(n)$ належить до $\Theta(g(n))$, якщо існують такі константи $c_1 > 0$, $c_2 > 0$ та n_0 , що для всіх $n \geq n_0$ виконується:

$$c_1 \cdot g(n) \leq f(n) \leq c_2 \cdot g(n)$$

Визначення складності за допомогою Ω-нотації:

Функція $f(n)$ належить до $\Omega(g(n))$, якщо існують константи $c > 0$ та n_0 , що для всіх $n \geq n_0$ виконується:

$$f(n) \geq c \cdot g(n)$$

4. Яка різниця між O-нотацією, Θ-нотацією і Ω-нотацією?

O-нотація (Big O):

- Описує верхню межу асимптотичної поведінки.
- Використовується для характеристики найгіршого випадку.
- Гарантує, що алгоритм не буде повільнішим за вказану межу.
- Формально: $f(n) = O(g(n))$ означає, що існують константи $c > 0$ і n_0 , такі що $f(n) \leq c \cdot g(n)$ для всіх $n \geq n_0$.

Θ-нотація (Theta):

- Описує точну межу асимптотичної поведінки.
- Характеризує як верхню, так і нижню межу.
- Використовується, коли хочуть показати точний порядок зростання.

- Формально: $f(n) = \Theta(g(n))$ означає, що існують константи $c_1 > 0$, $c_2 > 0$ і n_0 , такі що $c_1 \cdot g(n) \leq f(n) \leq c_2 \cdot g(n)$ для всіх $n \geq n_0$.

Ω -нотація (Omega):

- **Описує нижню межу** асимптотичної поведінки.
- Використовується для характеристики найкращого випадку.
- Гарантує, що алгоритм не буде швидшим за вказану межу.
- Формально: $f(n) = \Omega(g(n))$ означає, що існують константи $c > 0$ і n_0 , такі що $f(n) \geq c \cdot g(n)$ для всіх $n \geq n_0$.

Таким чином, основна різниця між цими нотаціями полягає в тому, що O -нотація визначає верхню межу, Ω -нотація – нижню межу, а Θ -нотація – точну межу асимптотичної складності.